

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 18 lutego 2004 r.

w sprawie pomocy państwa C27/2001 (ex NN 2/2001) dotyczącej realizowania przez Francję Programu Kontroli Zanieczyszczeń Pochodzenia Rolniczego (PMPOA) w latach 1994–2000

(notyfikowana jako dokument nr C(2004) 415)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(2007/51/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie ze wspomnianym artykułem⁽¹⁾ i uwzględniając te uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) W wyniku informacji, uzyskanych przez służby Komisji, dotyczących realizowanego we Francji Programu Kontroli Zanieczyszczeń Pochodzenia Rolniczego (zwanego dalej „PMPOA” lub „programem”), Komisja skierowała w dniu 24 lutego 2000 r. pismo do władz francuskich, z prośbą o przedstawienie szczegółów dotyczących realizacji wymienionego programu od roku 1994. W piśmie z dnia 31 maja 2000 r. Francja przekazała część informacji, w tym informacje potwierdzające istnienie PMPOA od roku 1994. Komisja pismem z dnia 11 lipca 2000 r. poprosiła o przedstawienie informacji uzupełniających. Władze francuskie odpowiedziały pismem z dnia 26 grudnia 2000 r.

(2) Władze francuskie zgłosiły w dniu 13 lutego 1991 r. pomoc państwa na rzecz hodowców trzody chlewnej, w odniesieniu do inwestycji indywidualnych. Komisja zezwoliła na udzielenie pomocy pismem z dnia 11 grudnia 1991 r.⁽²⁾ Ponadto władze francuskie przekazały w dniu 20 kwietnia 1993 r., w ramach współfinansowanego programu strukturalnego, i zgodnie z przepisami art. 29 ust. 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2328/91 z dnia 15 lipca 1991 r. w sprawie poprawy efektywności struktur rolniczych⁽³⁾, okólniki DEPSE/SDEE nr 93-7005 z dnia 2 marca 1993 r. i DEPSE/SDEE nr 7027 z dnia 5 listopada 1992 r., dotyczące pomocy na rzecz inwestycji w sektorze mięsa wołowego i cielęcego. Komisja, zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2328/91, przyjęła w dniu 29 lipca 1993 r. decyzję zezwalającą na udział finansowy Wspólnoty w tym wspólnym działaniu⁽⁴⁾. Pomoc krajowa nie została jednak notyfikowana Komisji, w rozumieniu art. 88 ust. 3 Traktatu⁽⁵⁾. Zdaniem władz francuskich, uregulowania te, obowiązujące przed wdrożeniem Programu PMPOA, zostały do niego włączone przy pomocy okólnika DEPSE nr 7016 z dnia 22 kwietnia 1994 r. Stanowią więc pakiet wołowy i wieprzowy programu PMPOA. Powyższy okólnik

⁽²⁾ Pomoc państwa nr N 136/91.

⁽³⁾ Dz.U. L 218 z 6.8.1991, str. 1.

⁽⁴⁾ C(93) 1888.

⁽⁵⁾ Patrz wyrok Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 15 września 1998 r., sprawy połączone T-126/96 i C-127/96, Breda Fucine Meridionali SpA i inni przeciwko Komisji, Zb. Orz.. str. II-3437. Sąd przyjął argument Komisji, zgodnie z którym powiadomienie przez Państwo Członkowskie nie może zostać uznane za ważne zgłoszenie, jeżeli nie zawiera wyraźnego odniesienia do art. 88 ust. 3 Traktatu oraz jeżeli nie zostało złożone w Sekretariacie Generalnym. W takiej sytuacji pomoc powinna być uznana za niezgłoszoną.

⁽¹⁾ Dz.U. C 179 z 23.6.2001, str. 18.

nie został jednak również notyfikowany Komisji w rozumieniu art. 88 ust. 3 Traktatu.

- (3) Pismem z dnia 13 czerwca 1994 r. władze francuskie dokonały zgłoszenia pomocy państwa na rzecz inwestycji mających na celu ochronę środowiska w hodowli drobiu. Pismem z dnia 26 kwietnia 1995 r. ⁽⁶⁾ Komisja zezwoliła na stosowanie powyższego systemu pomocowego, włączonego później do programu PMPOA i stanowiącego jego pakiet drobiowy.
- (4) Władze francuskie nie notyfikowały, w rozumieniu art. 88 ust. 3 Traktatu, porozumienia z dnia 8 października 1993 r. tworzącego program, ani żadnego innego dokumentu przedstawiającego dokładne dane dotyczące programu PMPOA, w szczególności systemu finansowania programu ⁽⁷⁾. Komisja nie została poinformowana o udziale agencji wodnych w finansowaniu wymienionego programu.
- (5) Ponadto władze francuskie nie notyfikowały Komisji pomocy na rzecz przewidzianych inwestycji w sektorze hodowli bydła.
- (6) Nie przekazano Komisji żadnego zgłoszenia dotyczącego młodych rolników.
- (7) Pismem z dnia 11 kwietnia 2001 r. Komisja powiadomiła Francję o wszczęciu procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do programu PMPOA. Niniejsza decyzja dotyczy jedynie stosowania programu PMPOA w latach 1994-2000.
- (8) Decyzja Komisji o wszczęciu procedury została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* ⁽⁸⁾. Komisja wezwała inne Państwa Członkowskie i zainteresowane strony trzecie do przedstawienia uwag na temat wspomnianej pomocy. Komisja nie otrzymała uwag od stron trzecich. Władze francuskie przesyłały własny komentarz w piśmie z dnia 21 czerwca 2001 r.
- (9) Pismem z dnia 30 października 2001 r. ⁽⁹⁾ Komisja zezwoliła na dalsze stosowanie programu PMPOA od roku 2001.

II. OPIS PROGRAMU

1. Mechanizm pomocy

- (10) Program PMPOA powstał w wyniku porozumienia zawartego w dniu 8 października 1993 r. pomiędzy władzami

Francji i francuskimi organizacjami zawodowymi rolników. Porozumienie weszło w życie w dniu 1 stycznia 1994 r. Celem programu jest umożliwienie rolnikom dostosowania posiadanego sprzętu i stosowanych praktyk, pozwalających na zapewnienie skuteczniejszej ochrony środowiska, a w szczególności ochrony wód. Stwierdzone zanieczyszczenia, których dotyczy program, to zanieczyszczenie wód przez środki fitosanitarne oraz nawozy mineralne i organiczne.

- (11) Program PMPOA ma na celu w szczególności działanie w sprawie przestrzegania przepisów dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego ⁽¹⁰⁾ (zwanej dalej „dyrektywą azotanową”), jak również przepisów krajowych związanych z wprowadzeniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej. Program dotyczy wszystkich metod produkcji: hodowli i upraw.
- (12) Mając na uwadze spełnianie wymogów prawnych oraz zapobieganie zanieczyszczaniu zasobów wodnych przez odchody zwierzęce, uznano za niezbędne podjęcie działań mających na celu poprawienie stanu budynków hodowlanych i gospodarkę odchodami zwierzęcymi. Koszt prac, jakie należało wykonać jedynie w budynkach, został wtedy oceniony orientacyjnie na około 1 mld EURO, w okresie do roku 2002. Opracowano program inwestycyjny, dla którego przyjęto poniższy ogólny plan finansowania: hodowcy 1/3, państwo (Ministerstwo Rolnictwa i Rybołówstwa, *fr. Ministère de l'agriculture et de la pêche*) oraz społeczności terytorialne po połowie – 1/3; agencje wodne ⁽¹¹⁾ 1/3. Hodowcy kwalifikujący się do korzystania z pomocy zostali natomiast objęci opłatą z tytułu zanieczyszczania pobieraną przez agencje wodne.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1.

⁽¹¹⁾ Zgodnie z informacjami, którymi dysponuje Komisja – w części pochodzącymi ze strony internetowej agencji wodnych (<http://www.eaufrance.tm>) – agencje wodne są zakładami prawa publicznego utworzonymi w 1964 roku, posiadającymi osobowość prawną i autonomię finansową. Znajdują się one pod kontrolą Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Gospodarki i Finansów i są kierowane przez zarząd (*Conseil d'administration*), w skład którego wchodzi różni użytkownicy wody. Agencje są rozmieszczone w sześciu wielkich dorzeczach obejmujących całość obszaru metropolitalnego kraju: Adour-Garonne, Artois-Picardie, Loire-Bretagne, Rhin-Meuse, Rhône-Méditerranée-Corse oraz Seine-Normandie. Zorganizowane są w identyczny sposób. Składają się z Comité de bassin (Komitet dorzecza), agencji wodnej i jej zarządu. Ich polityka jest określana przez Comité de bassin i skupia się wokół czterech priorytetów: zarządzanie i zaopatrywanie w wodę, walka z zanieczyszczeniami, ochrona środowisk wodnych oraz nadzór jakości wód kontynentalnych i przybrzeżnych.

W latach 1997-2001 agencje wodne wspomagały finansowanie ocenianych na około 16 mld euro prac mających na celu ochronę zasobów wodnych i walkę z zanieczyszczeniami. Udzielają one porad technicznych radnym, przemysłowcom oraz rolnikom i udzielają im pomocy finansowej w podjęciu prac związanych z walką z zanieczyszczeniem wód oraz ochroną zasobów wodnych. Środki finansowe, jakimi dysponują agencje pochodzą z opłat pobieranych proporcjonalnie od zanieczyszczających wodę, pobierających wodę i konsumentów wody. Środki te są następnie rozdzielane w formie pomocy (dotacje i pożyczki) społecznościom lokalnym, zakładom przemysłowym i rolnikom (oraz w sposób bardziej ogólny kierującym pracami) w celu realizacji prac takich jak budowa stacji oczyszczania, sieci uzdatniania wody, obiektów wytwarzania wody pitnej, zagospodarowywanie rzek, prowadzenie badań, sieci prowadzenia pomiarów jakości wody.

⁽⁶⁾ Pomoc państwa nr N 342/94.

⁽⁷⁾ Patrz przepis na stronie nr 5.

⁽⁸⁾ Patrz przypis na stronie nr 1.

⁽⁹⁾ Pomoc państwa nr N 355/2000.

- (13) Francuskie Ministerstwo Rolnictwa oraz Ministerstwo Ochrony Środowiska (*fr. les Ministères français de l'environnement et de l'agriculture*) w nocie z dnia 24 lutego 1994 r. kierowanej do zainteresowanych władz administracyjnych, wyszczególniły elementy procedury określone przez krajowy komitet nadzoru odpowiedzialny za wdrożenie programu: harmonogram, system finansowania, zasady stosowane wobec hodowców.
- (14) Władze francuskie zaznaczyły w powyższej nodcie, odnośnie do powiązania programu z zakwalifikowanymi do niego obiektami, że w interesie hodowcy leży, by zrealizowane prace, przewidziane w umowie lub w umowach kontroli zanieczyszczeń, były zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony wód, zawartymi w rozporządzeniach ministerstwa z dnia 29 lutego 1992 r. dotyczących hodowli.
- (15) Wdrażanie programu PMPOA realizowano w podziale na sektory i przy pomocy wyszczególniających rodzaje pomocy okólników Ministerstwa Rolnictwa i Rybołówstwa kierowanych do prefektów regionów i departamentów. Na prośbę Komisji władze francuskie przesłały jej kopie wymienionych niżej okólników:
- Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7016 z dnia 22 kwietnia 1994 r., „Pomoc przeznaczona na hodowlę bydła i trzody chlewnej”;
  - Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7021 z dnia 18 kwietnia 1995 r., „Pomoc przeznaczona na hodowlę drobiu”;
  - Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7028 z 19 czerwca 1995 r., „Pomoc przeznaczona na hodowlę”;
  - Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7001 z 15 stycznia 1996 r., „Pomoc przeznaczona na hodowlę; sytuacja młodych rolników rozpoczynających działalność począwszy od dnia 1 stycznia 1996 r.”
- (16) Beneficjentami pomocy byli rolnicy lub właściciele gruntów użytkowanych rolniczo, w szczególności w sektorze bydła, trzody chlewnej i drobiu. Inwestycje dotyczyły modernizacji istniejących budynków w celu zwiększenia pojemności składowania odchodów zwierzęcych i podniesienia jakości urządzeń służących do składowania, pozwalającej na osiągnięcie poziomu wymaganego przez normy określone w dyrektywie „azotanowej”⁽¹²⁾.
- (17) Finansowanie polegało na udziale państwa w wysokości 35 % kosztów, w formie dotacji kapitałowej pokrywającej 30 % kosztów, do której można dodać korzyść z kredytu preferencyjnego, w przypadku którego dotacja równoważna odpowiadałaby 5 % kosztów. Udział agencji wodnych w wysokości 1/3 kosztów nie był określony w okólnikach wymienionych w motywie 15.
- (18) W sektorach bydła i trzody chlewnej pomoc przewidziano również dla rolników w ramach realizacji przez nich tzw. planu PAM (*plan d'amélioration matérielle – plan ulepszenia infrastruktury*) na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania, w formie pomocy kapitałowej w wysokości 30 % oraz pożyczki równoważnej dotacji w wysokości 15 %. Powyższe udziały procentowe zwiększają się w przypadku młodych rolników (43,75 % dla obszarów nizinnych oraz 56,25 % dla obszarów mniej uprzywilejowanych). W sektorze drobiu, dla młodych rolników przewiduje się zwiększenie pomocy o 5 % przy pomocy kredytów preferencyjnych.
- (19) Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7001 z 15 stycznia 1996 r. dokonał zmiany udziału procentowego pomocy dla młodych rolników rozpoczynających działalność od 1 stycznia 1996 r. Udział dotacji kapitałowej został podniesiony z 30 % do 35 % dla obszarów mniej uprzywilejowanych i terenów wiejskich, których rozwój ma priorytetowe znaczenie. Nie przewidziano kredytów preferencyjnych. Dla pozostałych obszarów udział pomocy kapitałowej został podniesiony z 30 % do 32,5 %. Zezwala się na udzielenie pożyczki dodatkowej o skutku równoważnym dotacji w wysokości 2,5 %.
- (20) W celu korzystania z powyższych pomocy, producenci byli zobowiązani do przedstawienia projektu wstępnego przygotowanego dla nich przez upoważnionych techników rolnych, w oparciu o który opracowywany był projekt inwestycyjny producenta. Badanie projektu stanowiło podstawę zawarcia umowy kontroli zanieczyszczeń (patrz motyw 21) oraz określenia przez każdą ze stron uczestniczących w finansowaniu publicznym prac, kwalifikujących się do finansowania podstawy kwoty. Projekty te stanowiły 2 % kosztu inwestycji i były finansowane w wysokości 50 % przez państwo oraz 50 % przez agencje wodne, w granicach pułapu 6 000 franków francuskich (FRF) bez podatku (tzn. 914 euro).
- (21) Umowa kontroli zanieczyszczeń gwarantowała hodowcy stosowanie mechanizmu pomocy określonego w programie PMPOA oraz kompensatę ewentualnych opłat należnych na rzecz agencji wodnej. Chodzi tutaj o opartą na zaufaniu umowę, stwierdzającą w sposób jasny istnienie w hodowli problemów ochrony środowiska, mającą jednak na celu pomoc w ich rozwiązaniu. Umowa zostaje podpisana przez wszystkich partnerów finansowych, z hodowcą włącznie.

2. Argumenty Komisji podnoszone w ramach wszczęcia procedury wyjaśniającej

- (22) Komisja uznała, w pierwszym rzędzie, że udział agencji wodnych w programie PMPOA stanowił pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust.1 Traktatu. Faktycznie agencje wodne uczestniczyły w finansowaniu kosztów inwestycji realizowanych w ramach programu PMPOA w 1/3 ich wysokości. Służby Komisji dowiedziały się o ich udziale jedynie w wyniku ogłoszenia sprawozdania szacunkowego z zarządzania oraz bilansu PMPOA, opracowanego przez Generalną Inspekcję Finansów, Stały Komitet koordynacji kontroli Ministerstwa Rolnictwa i Rybołówstwa oraz Radę Generalną budownictwa wiejskiego, wód i lasów⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ Ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi tych inwestycji można zapoznać się w decyzji o wszczęciu procedury.

⁽¹³⁾ Sprawozdanie sporządzone w dniu 26 lipca 1999 r. i opublikowane w roku 2000 na stronie internetowej francuskiego Ministerstwa Rolnictwa: <http://www.agriculture.gouv.fr>.

- (23) Komisja wzięła pod uwagę art. 2 francuskiego dekretu nr 66-700 z dnia 14 września 1966 r. dotyczącego agencji finansowych dorzeczy, przewidujący, że agencje wodne są zakładami prawa publicznego, posiadającymi osobowość prawną i autonomię finansową. Francuskie przepisy prawne nie pozostawiają więc wątpliwości co do publicznego charakteru agencji.
- (24) Komisja stwierdziła w decyzji o wszczęciu procedury, że w świetle przyjętych we Francji przepisów prawnych dotyczących agencji wodnych i zasad ich działania, jak również orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i Sądu Pierwszej Instancji⁽¹⁴⁾ agencje wodne należy uważać za rozszerzenie działań państwa, oraz że finansowanie przez nie inwestycji dokonywanych w gospodarstwach rolnych stanowi wobec tego pomoc państwa⁽¹⁵⁾.
- (25) Komisja uznała, że kwoty przyznane hodowcom bydła, trzody chlewnej i drobiu, w tym kwoty pochodzące z agencji wodnych, udzielały tym producentom przywileju, z którego nie mogli korzystać inni producenci. Stanowiły one więc pomoc przyznaną przez Francję, która zakłócając lub grożąc zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom i produkcji niektórych towarów, mogła wpłynąć na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi. W konsekwencji, podjęty środek podlega art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (26) Komisja stwierdziła również, że pomoc państwa udzielona przez Francję stanowiła pomoc nową niezgłoszoną Komisji, i mogła, wobec tego, stanowić w rozumieniu Traktatu pomoc przyznaną bezprawnie. Komisja opierała się w szczególności na art. 1 lit. f) rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE⁽¹⁶⁾, określającym pomoc przyznaną bezprawnie jako pomoc nową wprowadzoną w życie z naruszeniem dawnego art. 93 (obecnego art. 88) ust. 3 Traktatu. Pojęcie nowej pomocy obejmuje z kolei każdą pomoc, tzn. programy pomocowe lub pomoc indywidualną, która nie jest pomocą istniejącą, włącznie ze zmianami istniejącej pomocy.
- (27) Komisja przypominała, że każdy program pomocowy dozwolony przez Komisję, w którym wprowadzono później znaczące zmiany – w tym przypadku dotyczące udziału organu publicznego w finansowaniu zgłoszonej Komisji pomocy, wpływającego w sposób znaczący na system finansowania i, co za tym idzie, wielkość pomocy – stanowi pomoc nową, która powinna być zgłoszona Komisji w rozumieniu art. 88 Traktatu, i na którą Komisja powinna zezwolić. Powyższy obowiązek zgłoszenia został
- zatwierdzony w art. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 659/1999. Zdaniem Komisji zmiana wielkości pomocy wydawała się stanowić element modyfikujący istotę pomocy, co czyni obowiązkowym zgłoszenie w rozumieniu art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (28) Komisja przeprowadziła następnie ocenę powyższych pomocy, biorąc pod uwagę pkt 23.3 Wytycznych Wspólnoty w zakresie pomocy państwa w sektorze rolnictwa⁽¹⁷⁾ (zwanym dalej „Wytycznymi”) określający, że każda pomoc przyznana bezprawnie w rozumieniu art. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999 powinna być oceniana zgodnie z przepisami i wytycznymi obowiązującymi w momencie jej przyznawania.
- (29) Odnośnie do objętych dotacjami inwestycji oraz formy pomocy, Komisja uznała, że dla sektora trzody chlewnej program PMPOA faktycznie obejmował rodzaj inwestycji, oraz że inwestycje odpowiadały w zasadniczej części inwestycjom zgłoszonym Komisji i dozwolonym przez nią. W przypadku sektora bydła, Komisja mogła stwierdzić, nawet jeżeli nie przeprowadziła wówczas badania pomocy pod kątem wspólnotowych zasad konkurencji, że pomoc ta jest zgodna z tymi zasadami. Dla sektora drobiu, Komisja stwierdziła, że program PMPOA obejmował dokładnie mechanizm, uprzednio przez nią dozwolony. Na koniec, odnośnie do pomocy państwa na rzecz młodych rolników rozpoczynających działalność od 1 stycznia 1996 r., Komisja stwierdziła, że pomoc ta nie wносиła zmian do programu w jego części odnoszącej się do inwestycji kwalifikujących się do pomocy, a ograniczała się do zmiany formy pomocy w części finansowanej przez państwo.
- (30) Biorąc powyższe pod uwagę Komisja mogła stwierdzić, że pod względem rodzaju inwestycji i form pomocy przewidzianych przez władze francuskie, przyznana pomoc, mimo bezprawnego charakteru, została wprowadzona zgodnie z obowiązującymi wówczas wspólnotowymi zasadami konkurencji. Komisja nie zakwestionowała w związku z tym tej części wykonania pomocy.
- (31) Odnośnie do systemu finansowania pomocy, Komisja przypominała, że zgodnie z zasadami obowiązującymi w momencie wejścia w życie programu, pułap pomocy inwestycyjnych na rzecz ochrony środowiska wynosił 35 % poniesionych kosztów (45 % w rejonach mniej uprzywilejowanych). Faktycznie art. 12 ust. 5 piąte tiret rozporządzenia (EWG) nr 2328/91 przewidujący badanie pomocy krajowych z punktu widzenia dawnych art. 92 i 93 (obecnych 87 i 88) Traktatu oraz art. 6 wymienionego rozporządzenia, zezwalały na pomoc na rzecz inwestycji mających na celu ochronę środowiska, pod warunkiem że pomoc ta nie wpływała na zwiększenie produkcji. Komisja,

⁽¹⁴⁾ Patrz w szczególności: wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 12 grudnia 1996 r., *Compagnie nationale Air France* przeciwko Komisji, sprawa T-358/94, Zb. Orz. str. II-2109; wyrok Trybunału z 22 marca 1977 r., sprawa 78/76, *Steinike & Weinlig* przeciwko RFA, Zb. Orz., str. 595; wyrok Trybunału z 31 stycznia 2001 r., sprawy połączone T-197/97 i T-198/97, *Weyl Beef Products BV* i inni przeciwko Komisji, Zb. Orz. str. II-303; wyrok Trybunału z 30 stycznia 1985 r., sprawa 290/83, *Komisja* przeciwko Francji, Zb. Orz., str. 439; komunikat Komisji z dnia 26 marca 1997 r. w sprawie podatków, opłat i należności związanych z ochroną środowiska w ramach wspólnego rynku (COM (97) 9 wersja ostateczna).

⁽¹⁵⁾ Patrz wyczerpująca argumentacja Komisji dotycząca publicznego charakteru agencji wodnych w decyzji wszczęcia procedury.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2 i poprawka, Dz.U. C 232 z 12.8.2000, str. 17.

- w wydanej przez nią decyzji dotyczącej pomocy państwa nr N 136/91 wzięła pod uwagę fakt, że miała w zwyczaju dla tego rodzaju pomocy uznawać za zgodny ze wspólnym rynkiem udział 35 % kwalifikujących się kosztów (45 % dla obszarów mniej uprzywilejowanych w rozumieniu dyrektywy Rady 75/268/EWG z dnia 28 kwietnia 1975 r. w sprawie gospodarki rolnej na terenach górskich i wyżynnych oraz na niektórych obszarach mniej uprzywilejowanych⁽¹⁸⁾). Powyższe udziały procentowe pomocy zostały potwierdzone w pkt 3.2.3 Wytycznych Wspólnoty w zakresie pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska⁽¹⁹⁾, wkrótce po wejściu w życie programu.
- (32) Istnienie i charakter tych pułapów zostały zresztą wyjaśnione przez władze francuskie w wymienionych w motywie 15 okólnikach dla sektorów, których dotyczy program PMPOA. Faktycznie, określają one w nich „Unia Europejska zezwoliła, by pomoc publiczna na tego rodzaju inwestycje związane z poprawą stanu środowiska osiągała dozwolony w drodze odstępstwa udział w wysokości 35 %”.
- (33) Biorąc pod uwagę, że system finansowania programu zakłada uczestnictwo w kosztach inwestycji w 1/3 państwa i społeczności lokalnych (w równej części, tj. 1/6 dla każdej ze stron), 1/3 agencji wodnych i 1/3 rolników, oraz uwzględniając w szczególności, że udział agencji wodnych stanowi pomoc państwa, Komisja stwierdziła w podjętej decyzji o wszczęciu procedury, że wydaje się, iż nie zostały zachowane dozwolone pułapy pomocy zaakceptowane dla tego rodzaju inwestycji. Faktycznie udział agencji wodnych w finansowaniu PMPOA podniósł udział finansowania publicznego do 2/3 kosztów inwestycji, tj. do około 66 % poniesionych kosztów. Zdaniem Komisji stanowi to przekroczenie dozwolonego udziału o około 31,6 % (21,6 % w rejonach mniej uprzywilejowanych) poniesionych kosztów. Identyczne przekroczenie ma miejsce w przypadku programu dla młodych rolników rozpoczynających działalność od 1 stycznia 1996 r., gdyż zmiany dokonane w programie dotyczą jedynie formy pomocy w jej części finansowanej przez państwo i nie pociągają za sobą ogólnego zwiększenia udziału pomocy na rzecz tych rolników.
- (34) Komisja stwierdziła również, że od 1 stycznia 2000 r., dąży do stosowania Wytycznych, Komisja zezwała jednakże, w oparciu o pkt 4.1.1.2 wymienionych wytycznych, dla tego rodzaju inwestycji, na udział pomocy w wysokości 40 % poniesionych kosztów (50 % w rejonach mniej uprzywilejowanych). W przypadku młodych rolników udział dozwolony pomocy wynosi 45 % (55 % w obszarach mniej uprzywilejowanych). Oznacza to, że przy zastosowaniu dla pomocy przyznanych w roku 2000 korzystniejszych warunków przekroczenie wynosiłoby jedynie 26,6 % (16,6 % w obszarach mniej uprzywilejowanych), oraz w przypadku młodych rolników 21,6 % (11,6 % w obszarach mniej uprzywilejowanych), dla inwestycji zrealizowanych od 1 stycznia 2000 r. i spełniających warunki określone w Wytycznych.
- (35) Ponieważ pomoc inwestycyjna dozwolona przez Komisję opierała się na dozwolonym udziale finansowania publicznego w maksymalnej wysokości 35 % kosztów tych inwestycji (45 % na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania), a nawet, w zależności od przypadku, 40 % do 55 % od 1 stycznia 2000 r., Komisja stwierdziła w decyzji o wszczęciu procedury wyjaśniającej, że poziom pomocy przyznanych w zastosowaniu programu PMPOA mógł nie odpowiadać udziałowi pomocy dozwolonemu przez Komisję, oraz że, w związku z tym, każde przyznane finansowanie publiczne przekraczające dozwolony pułap stanowi pomoc państwa niezgodną z Traktatem.
- (36) Komisja, po zbadaniu informacji przekazanych przez władze francuskie miała wątpliwości dotyczące zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy inwestycyjnej finansowanej w ramach programu PMPOA w latach 1994-2000, w szczególności odnośnie do kwot pomocy, jakie mogły zostać przyznane powyżej dozwolonej wielkości 35 %, a nawet 45 %. W związku z tym, Komisja wszczęła procedurę przewidzianą w art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (37) Komisja uznała również, że udział pomocy, jaki zastosowały władze francuskie w celu przeprowadzenia badań gospodarowania był zgodny z obowiązującymi zasadami konkurencji.

III. UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ FRANCJĘ

- (38) Pismem z dnia 21 czerwca 2001 r. władze francuskie przedstawiły uwagi na temat decyzji Komisji o wszczęciu wobec zgłoszonej pomocy procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (39) Władze francuskie przyjęły do wiadomości stanowisko Komisji dotyczące publicznego charakteru pomocy udzielanej przez agencje wodne. Według tych władz rząd Francji planuje zmianę ustawy nr 64/1245 z dnia 16 grudnia 1964 r. dotyczącej gospodarki wodnej i rozdziału zasobów wodnych oraz walki z zanieczyszczeniem wód, określającej w szczególności podstawowe zasady działania agencji wodnych. Powyższa zmiana ma na celu w szczególności poddanie w przyszłości głosowaniu w Parlamencie sposobu obliczania opłat, oraz wytycznych programów udziału finansowego agencji.
- (40) Władze francuskie uważają jednak, że dla przekroczenia udziałów 35 % i 45 % można było oprzeć się na przepisach art. 12 ust. 5 rozporządzenia (EWG) nr 2328/91, oraz art. 12 ust. 3 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 950/97 z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie poprawy wydajności struktur rolnych⁽²⁰⁾. Przepisy te, zdaniem władz francuskich, pozwalają na niestosowanie zakazu pomocy i ograniczenia przekroczenia tych udziałów dla niektórych inwestycji, w tym dla inwestycji związanych z ochroną środowiska.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 128 z 19.5.1975, str. 1.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 72 z 10.3.1994, str. 3.

⁽²⁰⁾ Dz.U. L 142 z 2.6.1997, str. 1.

- (41) Odnośnie do wpływu udziału agencji wodnych w programie PMPOA na konkurencję, władze francuskie uważają, że nie wspiera on w sposób nieuzasadniony konkretnego sektora państwa, gdyż mamy tu do czynienia z inwestycjami nieprodukcyjnymi, które nawet przy zwiększonym udziale pomocy wywierają wpływ na ekonomikę gospodarstw i stawiają zainteresowanych hodowców w sytuacji niekorzystnej w stosunku do hodowców nie dokonujących tego rodzaju inwestycji. Tych hodowców jest zresztą coraz więcej we Francji. Zdaniem władz francuskich, zniekształcenie konkurencji dokonuje się, w sposób ogólny, ze szkodą dla, a nie na korzyść, zainteresowanych hodowców.
- (42) Zdaniem władz francuskich zakłócenie konkurencji w rozumieniu art. 87 Traktatu, do jakiego mogło tu dojść, dotyczy hodowców w innych Państwach Członkowskich przeprowadzających podobnego rodzaju prace, ale przy pomocy finansowej ograniczonej do udziału 35 %, lub 45 % na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania. Zdaniem władz francuskich istnienie takiego zakłócenia mogłoby faktycznie być stwierdzone jedynie przy badaniu każdego z przypadków osobno.
- (43) Władze francuskie kontynuują argumentację potwierdzając, że udział rzeczywistej pomocy przyznawanych dla tego rodzaju prac zmienia się znacznie dla poszczególnych hodowców, biorąc pod uwagę konkretny sposób stosowania programu. Władze francuskie wyjaśniają, że udział ten jest na ogół znacznie niższy od 60 %, przy jego obliczaniu w oparciu o wartość pomocy wyrażoną jako procent kwoty inwestycji, zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 2328/91 oraz art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 950/97.
- (44) Zdaniem władz francuskich warunki stosowania pomocy przyznanej przez państwo, o których Komisja została powiadomiona, określają ogólne ramy stosowania programu. Agencje wodne sporządziły nawet ze swojej strony listę kwalifikujących się do pomocy prac, ale pułapy pomocy nie zawsze są identyczne. Ponadto zarówno odnośnie do pomocy agencji jak państwa lub społeczności lokalnych, zostały dla niektórych miejsc określone pułapy techniczne (na przykład określone w m² powierzchni objętych pomocą w miejscu składowania odchodów), które ograniczają często objętą finansowaniem część kwalifikujących się prac. Na koniec, w przypadku niektórych agencji wodnych, ograniczono pomoc ogólnie według tzw. jednostki UGBN „*unité gros bétail azote*” („jednostka żywego inwentarza”).
- (45) Z powodu różnych ograniczeń rzeczywistego udziału przyznanej pomocy porównywanej z wydatkiem ustalonym przez hodowcę na wykonanie kwalifikujących się prac, zdaniem władz francuskich jest on praktycznie ciągle niższy od maksymalnego udziału dozwolonego przez program.
- (46) Władze francuskie wyjaśniły, że niektórzy hodowcy przeprowadzają prace modernizacyjne, w związku z koniecznością poprawy środowiska. Prace te nie kwalifikują się do pomocy i nie korzystają w związku z tym z pomocy w ramach programu PMPOA.
- (47) W przypadku hodowli bydła, stanowiącej 80 % hodowli mogących korzystać z PMPOA, rzeczywisty średni udział pomocy jest raczej niewysoki, najczęściej zawarty między 35 i 50 %, i ponadto uzależniony od metod produkcji. Tłumaczy się to różnorodnością rodzajów odchodów, płynnych, stałych, a najczęściej mieszanych, i związku z tym ich składowaniem, zarówno odnośnie do ich typu (płyty obornikowe, kanały gnojowe), jak ich pojemności, oraz w związku z faktem, że te inwestycje dotyczące składowania, powierzchni betonowanych i zadaszenia miejsc składowania podlegają ograniczeniom technicznym lub wyjątkowo niskim pułapom finansowym.
- (48) W przypadku chowu bezściółkowego trzody chlewnej i drobiu, zdolność składowania istniejących odchodów jest w większości przypadków wystarczająca, biorąc pod uwagę okresy zakazu rolniczego wykorzystywania. Prace polegają w związku z tym na przywróceniu uszczelnienia istniejących miejsc składowania lub przygotowaniu powierzchni betonowych lub na wprowadzeniu dwufazowego systemu zaopatrywania w wodę, ograniczającego rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń w hodowli trzody chlewnej, lub na ulepszeniu zarządzania odchodami w hodowli drobiu. Rzeczywisty udział pomocy może więc być podniesiona do 60 % kwoty kwalifikujących się prac, jak to ukazuje tabela 1. Najczęściej jednak kwota prac jest wyraźnie niższa niż w przypadku bydła.
- (49) Zdaniem władz francuskich badanie przeprowadzone na podstawie 20 000 raportów dotyczących dorzecza podlegającego agencji wodnej Loire-Bretagne ukazuje, że średni udział pomocy wynosi 40 %.
- (50) W rzeczywistości część tych raportów dotyczy nowych budowli, zrealizowanych w ramach programu, w trakcie którego z różnych powodów uznano za niewłaściwe przeprowadzenie zalecanych prac w budynkach istniejących. Zdaniem władz francuskich przypadki te powinny być oceniane osobno, ponieważ wymieniona pomoc nie dotyczy pomocy na ochronę środowiska, lecz pomocy na modernizację przewidzianą w art. 7 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (EWG) nr 2328/91 oraz w art. 12 ust. 4 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 950/97. Kwota pomocy nie może w związku z tym przekraczać 35 % lub 26,25 % (odpowiednio 45 lub 38,75 % na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarczych) kosztu prac, zależnie od istnienia lub braku możliwości sporządzenia przez hodowcę tzw. planu PAM (plan d'amélioration matérielle). W przypadkach tych rzeczywisty udział pomocy jest, w przykładach z tabeli 2, zawsze dużo niższy od powyższych udziałów – kolumna (a) określająca koszt realizacji prac związanych z ochroną środowiska przy zachowaniu budynków istniejących.
- (51) Prace w budynkach istniejących i nowych mogą zresztą być realizowane w tym samym gospodarstwie.

- (52) Zdaniem władz francuskich należałoby wyłączyć na mocy art. 87 Traktatu hodowców płacących opłatę roczną na rzecz agencji wodnej przy porównywaniu poszczególnych przypadków.

Tabela 1

Przykłady rzeczywistych udziałów pomocy w celu dostosowania do norm w ramach programu PMPOA

(kwoty w FRF ⁽¹⁾)

Rodzaj hodowli	Konieczne ulepszenia	Całkowita kwota prac (a)	Kwota prac kwalifikujących się do pomocy (b)	Kwota przyjeta: państwo (c)	Kwota przyjeta: agencja wodna (d)	Całkowita kwota pomocy (e)	Rzeczywisty udział (e/b)
Hodowla mieszana: 52 szt. krów mlecznych, 20 szt. mamek i odnowa pogłowia tj. 120 UGB N	Izolacja i zadaszenie miejsca składowania odpadów. Zwiększenie pojemności płyt obornikowych. Budowa kanału gnojowego.	334 154	257 372	236 550	236 550	141 930	55,1 %
60 szt. krów mlecznych i odnowa pogłowia tj. 80 UGB N	Uszczelnienie istniejącego kanału gnojowego. Budowa kanału odkrytego. Izolacja miejsca składowania odchodów.	328 178	328 178	272 038	272 038	163 222	49,7 %
90 szt. krów mlecznych i odnowa pogłowia, tj. 120 UGB N	Założenie płyty obornikowej. Zwiększenie objętości kanału gnojowego. Oddzielenie wód deszczowych. Plan użytkownika rolniczego odpadów.	1 220 700	671 020	495 800	495 800	252 780	36,7 %
Hodowla mieszana: 450 szt. trzody chlewnej rzeźnej, 84 szt. bydła mięsnego i mlecznego tj. 115 UGB N	Przejęcie do 9 miesięcznego składowania odchodów. Zadaszenie miejsca składowania. Studzienka wodna dla trzody chlewnej.	196 380	188 330	177 225	177 225	115 195	57,5 %
147 szt. loch, 27 szt. knurów, 1 840 szt. tuczników tj. 223 UGB N	Sieć rozdziału wód Zadaszenie wybiegów.	93 180	305 510	16 163	16 163	10 505	34,4 %
210 szt. loch , 1 318 szt. tuczników, tj. 167 UGB N	Izolacja płyty obornikowej. . Sieć odprowadzania odchodów. Wielofazowe zaopatrywanie w wodę..	100 293	55 375	55 375	55 375	33 225	60 %
242 000 szt. drobiu zarodowego, tj. 1 128 UGB N	Urządzenie odprowadzania i suszenia odchodów.	1 575 200	547 700	310 930	310 930	186 558	34,6 %

⁽¹⁾ 1 FRF = 0,15 euro

Tabela 2

Przykłady rzeczywistych udziałów pomocy w przypadku budowy nowych budynków

(kwoty w FRF)

Rodzaj hodowli	Konieczne ulepszenia	Szacunkowy koszt istniejące budynki (a)	Całkowita kwota prac (b)	Kwota przyjęta: państwo (c)	Kwota przyjęta: agencja wodna (d)	Całkowita kwota pomocy (e)	Rzeczywisty udział (e/b)
80 szt. krów mlecznych odnowa pogłowa, tj. 123 UGB N	Budowa obory paillée dla całości pogłowa. Założenie rynny dachowej.	380 120	468 502	328 640	90 880	118 592	25,3 %
75 szt. krów mlecznych i odnowa pogłowa, tj. 116 UGB N	Budowa obory wolnowybiegowej. Zwiększenie pojemności składowania gnojówki i gnoju.	280 634	741 807	212 436	111 211	97 094	13,1 %
82 szt. krów mlecznych i odnowa pogłowa, tj. 134 UGB N	Budowa obory wolnowybiegowej. Uszczelnienie powierzchni betonowej. Zwiększenie składowania gnojówki i gnoju.	605 565	1 197 152	437 153	196 951	190 231	15,9 %
70 szt. krów mlecznych i odnowa pogłowa, tj. 110 UGB N	Budowa obory otwartej. Uszczelnienie powierzchni betonowej. Budowa kanału na gnojówkę.	160 940	565 612	88 550	6 000	26 565	4,7 %
34 650 szt. drobiu nieśnego, tj. 214 UGB N	Budowa kurników. Miejsce składowania odchodów kurzych. Urządzenie suszenia odchodów kurzych.	368 454	2 309 993	368 454	176 454	163 472	7,1 %

IV. OCENA

1. Wprowadzenie: art. 87 ust. 1 Traktatu

(53) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu, „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w [wymienionym] Traktacie, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi”.

(54) Artykuły 87-89 Traktatu zaczęły być stosowane w sektorze mięsa wieprzowego na podstawie art. 21 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2759/75 z dnia 29 października 1975 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wieprzowiny⁽²¹⁾. Ponadto zaczęły być stosowane w sektorze mięsa wołowego na podstawie art. 40 rozporządzenia Rady (WE) nr 1254/99 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wołowiny i cielęciny⁽²²⁾. Przed przyjęciem tego rozporządzenia były stosowane w tym sektorze na mocy art. 24 rozporządzenia Rady (EWG) nr 805/68 z dnia 27 czerwca 1968 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wołowiny i cielęciny⁽²³⁾. Zaczęły być stosowane w sektorze mięsa drobiowego na podstawie art.

19 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2777/75 z dnia 29 października 1975 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku mięsa drobiowego⁽²⁴⁾.

1.1. Istnienie wybiórczej korzyści finansowanej z zasobów państwowych

(55) Rodzaj pomocy powinien być określany na szczeblu rolników dokonujących inwestycji w ramach programu PMPOA. Komisja ocenia, że finansowanie PMPOA udzieliło wybiórczej korzyści rolnikom francuskim.

(56) Komisja uważa, że w przeciwieństwie do tego, co utrzymują w uwagach władze francuskie, nieprodukcyjny charakter inwestycji nie odbiera pomocy skutku korzyści w rozumieniu czysto ekonomicznym, ponieważ pomoc ta przejmuje koszt zwykle ponoszony przez beneficjenta, stawiając go w ten sposób w korzystnej sytuacji wobec nieotrzymujących takiej pomocy konkurentów.

(57) Ponadto nawet zakładając, że tego rodzaju inwestycje nieprodukcyjne mogłyby początkowo zachwiać ekonomikę gospodarstw, stawiając, zdaniem władz francuskich, rolników inwestujących w sytuacji niekorzystnej w stosunku do rolników, którzy nie dokonują tego rodzaju inwestycji, nie

⁽²¹⁾ Dz.U. L 282 z 1.11.1975, str. 1.

⁽²²⁾ Dz.U. L 160 z 26.6.1999, str. 21.

⁽²³⁾ Dz.U. L 148 z 28.6.1968, str. 24.

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 282 z 1.11.1975, str. 77.

zmienia to faktu, że wymienione inwestycje podlegają konkretnemu zobowiązaniu prawnemu. Docelowo wszyscy rolnicy będą zobowiązani do ich przeprowadzenia, by nie popełnić wykroczenia.

1.2. Wpływ na wymianę handlową

- (58) W celu ustalenia czy pomoc będąca przedmiotem niniejszej decyzji wchodzi w zakres stosowania art. 87 ust. 1 Traktatu, należy na koniec określić czy może ona mieć wpływ na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.
- (59) Trybunał stwierdził, że jeżeli korzyść przyznana przez dane Państwo Członkowskie przyczynia się do wzmocnienia pozycji danej kategorii przedsiębiorstw w porównaniu z pozycją innych przedsiębiorstw konkurujących w handlu wewnątrzspółnotowym, należy uznać, że taka korzyść ma wpływ na inne przedsiębiorstwa konkurujące⁽²⁵⁾.
- (60) Okazuje się, że pomoc będąca przedmiotem niniejszej decyzji może wpłynąć na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi, w zakresie w jakim sprzyja ona produkcji krajowej na niekorzyść produkcji w innych Państwach Członkowskich. W rzeczywistości sektory objęte pomocą są w sposób szczególny otwarte na konkurencję na poziomie wspólnotowym i, co za tym idzie, niezwykle wrażliwe na wszelkie działania na rzecz produkcji w którymkolwiek z Państw Członkowskich.
- (61) Tabela 3 ilustruje poziom wymiany handlowej między Francją a innymi Państwami Członkowskimi dotyczącej objętych pomocą produktów w pierwszym roku po wejściu w życie programu PMPOA.

Tabela 3

Francja/UE 11	Wołowina i cielęcina	Wieprzowina	Drób
<i>Importations 1994</i>			
Tony	525 000	463 000	85 000
mln ECU	1 664	860	170
<i>Exportations 1994</i>			
Tony	796 000	361 000	389 000
mln ECU	2 368	669	863

1.3. Wnioski dotyczące charakteru pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu

- (62) Środki badane w niniejszej decyzji stanowią pomoc państwa w rozumieniu Traktatu ponieważ dostarczają beneficjentom korzyść ekonomiczną, z której nie mogą

korzystać inne sektory. Komisja uznaje, że środki te podlegają art. 87 ust. 1 Traktatu.

2. Nielegalność badanej pomocy

- (63) Artykuł 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999 określa pomoc przyznaną bezprawnie jako nową pomoc wprowadzoną w życie z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu. Pojęcie nowej pomocy obejmuje, zgodnie z art. 1 lit. c) wymienionego rozporządzenia, każdą pomoc, czyli programy pomocowe i pomoc indywidualną, która nie jest pomocą istniejącą, włącznie ze zmianami istniejącej pomocy.
- (64) Każdy program pomocowy dozwolony przez Komisję, w którym wprowadzono później znaczące zmiany – w tym przypadku dotyczące udziału organu publicznego w finansowaniu zgłoszonej Komisji pomocy, wpływającego w sposób znaczący na system finansowania i, co za tym idzie, wielkość pomocy – stanowi pomoc nową, która podlega zgłoszeniu Komisji w rozumieniu art. 88 Traktatu, i na którą Komisja powinna zezwolić.
- (65) Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości obowiązek informowania Komisji o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy, określony w pierwszym zdaniu ust. 3 art. 88 Traktatu, nie stosuje się wyłącznie do projektu początkowego, ale również do zmian dokonywanych później w projekcie, przy czym informacje te mogą być przekazane Komisji w ramach konsultacji następujących w wyniku zgłoszenia początkowego⁽²⁶⁾.
- (66) Obowiązek ten został ustanowiony w art. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 659/1999.
- (67) Należy zaznaczyć dodatkowo, że włączenie do opracowanego przez francuskie Ministerstwo Rolnictwa inwentarza pomocy karty informacyjnej ma znaczenie jedynie informacyjne i nie może być w rozumieniu Traktatu uznane za zgłoszenie. Ponadto zawarte w wymienionej karcie informacje nie wymieniają udziału w programie agencji wodnych, potwierdzając jednocześnie, że udział państwa stanowi 35 % kosztów inwestycji.
- (68) Komisja nie była w stanie ocenić udziału agencji wodnych w programie oraz skutku, jaki wielkość ich udziału mogła wywierać na udział publiczny w badanych inwestycjach. Mówiąc dokładniej, nie mogła zbadać możliwego wpływu udziału zakładu publicznego w finansowaniu pomocy w rozumieniu wielkości pomocy. Wynika z tego, że pomoc faktycznie przyznana przez władze francuskie nie odpowiadała koniecznemu mechanizmowi dozwolonemu przez Komisję w ramach pomocy państwa nr N 136/91 i N 342/94.

⁽²⁵⁾ Wyrok Trybunału z 17 września 1980 r., sprawa 730/79, Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji, Zb. Orz., str. 2671, pkt 11.

⁽²⁶⁾ Wyrok Trybunału z 9 października 1984 r., sprawy połączone 91 i 127/83, Heineken Brouwerijen BV przeciwko Inspecteur der Vennootschapsbelasting w Amsterdamie i w Utrechtzie, Zb. Orz., str. 3435.

- (69) Zmiana wielkości pomocy stanowi sama w sobie element modyfikujący istotę pomocy, co czyni obowiązkowym jej zgłoszenie w rozumieniu art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (70) W przypadku sektora hodowli bydła władze francuskie nie zgłosiły Komisji w szczególności planowanej pomocy inwestycyjnej. Władze francuskie utrzymywały jednak, że skoro Komisja uznała mechanizmy pomocy za kwalifikujące się do udziału finansowego Wspólnoty, były one uprawnione do uznania zgodności pomocy z przepisami wspólnotowymi. Obowiązujące w tym okresie rozporządzenie (EWG) nr 2328/91 przewidywało w art. 12 ust. 5, że pomoc na inwestycje związane z ochroną i poprawą środowiska jest dozwolona pod warunkiem, że nie powoduje zwiększenia produkcji, oraz że jest zgodna z art. 92-94 (obecnymi 87-89) Traktatu. Przepis ten zawiera w sobie obowiązek zgłaszania każdego programu pomocowego w rozumieniu dawnego art. 93 ust. 3 Traktatu, tym bardziej że warunki stosowane wobec pomocy w roku 1994 nie odpowiadały warunkom przekazanym Komisji w roku 1991.
- (71) Z powyższego wynika, że pomoc państwa udzielona przez Francję stanowiła pomoc nową nie zgłoszoną Komisji i w związku z tym, w rozumieniu Traktatu, przyznana bezprawnie.

3. Badanie zgodności pomocy

- (72) Artykuł 87 Traktatu przewiduje jednakże wyjątki, nawet jeśli niektóre z nich nie mają w sposób oczywisty zastosowania w niniejszym przypadku, w szczególności określone w ust. 2 tego artykułu. Władze francuskie nie odwołały się do nich.
- (73) Odstępstwa określone w art. 87 ust. 3 Traktatu powinny zostać poddane ściślejszej interpretacji w trakcie badania każdej pomocy o przeznaczeniu regionalnym lub sektorowym, lub każdego przypadku stosowania ogólnych programów pomocowych. W szczególności pomoc może być przyznana jedynie w przypadku, w którym Komisja może ustalić, że pomoc jest konieczna dla realizacji jednego z obranych celów. Przyznanie powyższych odstępstw niepociągające za sobą takiego obowiązku prowadziłyby do umożliwienia naruszenia wymiany handlowej między Państwami Członkowskimi i do zakłócenia konkurencji pozbawionego uzasadnienia z punktu widzenia interesu wspólnotowego, oraz, jednocześnie, do korzystania przez podmioty niektórych Państw Członkowskich z nienależnych korzyści.
- (74) Komisja uznaje, że badana pomoc nie ma na celu wspierania rozwoju ekonomicznego regionu, w którym poziom życia jest zbyt niski, lub w którym istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu. Pomoc ta nie ma również na celu wspierania realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Państwa Członkowskiego, zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu. Pomoc ta nie ma również na celu wspierania kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego, zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. d) Traktatu.
- (75) Artykuł 87 ust. 3 lit. c) Traktatu określa, że za zgodną ze wspólnym rynkiem może być uznana pomoc przeznaczona na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Aby korzystać z tego odstępstwa, pomoc powinna przyczynić się do rozwoju danego sektora.
- (76) Komisja stwierdziła w momencie wszczynania procedury odnośnie do objętych dotacjami inwestycji i form pomocy, że przyznana pomoc mimo bezprawnego charakteru, została wprowadzona zgodnie z obowiązującymi wówczas wspólnotowymi zasadami konkurencji. Komisja nie ma w związku z tym powodu do kwestionowania tej części wykonania pomocy.
- (77) Dalsze badanie zgodności pomocy będzie dotyczyło jedynie udziału pomocy stosowanej przez władze francuskie.
- (78) Komisja zaznaczyła w momencie wszczynania procedury wyjaśniającej, że zgodnie z zasadami obowiązującymi w momencie wejścia w życie programu, pułap pomocy na inwestycje na rzecz ochrony środowiska wynosił 35 % poniesionych kosztów (45 % w obszarach mniej uprzywilejowanych).
- (79) Władze francuskie uważały jednak, że dla przekroczenia udziałów 35 % i 45 %, można było posłużyć się przepisami art. 12 ust. 5 rozporządzenia (EWG) nr 2328/91 oraz art. 12 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 950/97. Przepisy te pozwalają, zdaniem władz francuskich, na niestosowanie zakazu pomocy i ograniczeń przekraczania tych udziałów w stosunku do niektórych inwestycji, w tym inwestycji związanych z ochroną środowiska.
- (80) Komisja zaznacza przede wszystkim, że art. 12 ust. 5 piąte tiret rozporządzenia (EWG) nr 2328/91, przewidujący badanie pomocy krajowych na podstawie dawnych art. 92 i 93 (obecnych 87 i 88) Traktatu oraz art. 6 wymienionego rozporządzenia, zezwalały na pomoc na inwestycje mające na celu ochronę środowiska, pod warunkiem że pomoc ta nie wpływała na zwiększenie produkcji. Komisja uznaje, że inwestycje objęte pomocą nie wpływały w tym wypadku na zwiększenie produkcji, ponieważ były przeznaczone wyłącznie na ochronę środowiska w rejonach wiejskich (w szczególności składowanie i przetwarzanie odchodów).
- (81) Odnośnie do dozwolonego udziału pomocy, Komisja przypominała w decyzji dotyczącej pomocy państwa nr N 136/91 adresowanej do Francji, że miała w zwyczaju dla

tego rodzaju pomocy uznawać za zgodny ze wspólnym rynkiem udział w wysokości 35 % kwalifikujących się kosztów (45 % w obszarach mniej uprzywilejowanych).

- (82) Powyższe udziały pomocy zostały potwierdzone przez Wytyczne Wspólnoty w zakresie pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska wkrótce po wprowadzeniu w życie programu PMPOA. I tak pkt 3.2.3 Wytycznych przewidywał zasadnicze zezwolenie na pomoc na inwestycje z przeznaczeniem na ochronę środowiska, pod warunkiem, że pomoc ta nie przekracza określonej wielkości. Przypis na stronie 14, akapit drugi określał „dla inwestycji podlegających przepisom art. 12 ust. 1 i 5 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2328/91 (...) maksymalna wielkość pomocy wynosi 35 % lub 45 % w obszarach (...) mniej uprzywilejowanych. Powyższe wielkości maksymalne pomocy stosuje się bez względu na wielkość przedsiębiorstwa. Nie mogą one zostać więc zwiększone dla małych i średnich przedsiębiorstw, jak jest to określone dalej w niniejszej sekcji. Dla inwestycji dokonywanych w regionach objętych celami nr 1 i nr 5 b), Komisja zastrzega sobie prawo do zaakceptowania, po dokonanych badaniach przypadku, wyższej wielkości pomocy niż określona powyżej, jeżeli Państwo Członkowskie jest w stanie tą wielkość uzasadnić.”
- (83) Rozporządzenie (WE) nr 2328/91 zostało uchylone rozporządzeniem (WE) nr 950/97. Art. 12 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (WE) nr 950/97 określał, że Państwa Członkowskie są uprawnione do przyznawania pomocy na inwestycje mające na celu „ochronę i poprawę stanu środowiska, pod warunkiem że takie inwestycje nie pociągają za sobą wzrostu mocy produkcyjnej”. Art. 12 ust. 3 wymienionego rozporządzenia określał „w przypadku gospodarstwach indywidualnych lub stowarzyszonych, które spełniają warunki odnośnie do kwalifikowania się do pomocy określone w art. 5 i 9, zabronione są typy pomocy inwestycyjnej przekraczające wielkości określone w art. 7 ust. 2 i 3 oraz w art. 11”. Jednakże, na mocy art. 12 ust. 3 drugi akapit lit. d) wymienionego rozporządzenia zakaz ten nie był stosowany wobec pomocy przeznaczonej „na inwestycje mające na celu ochronę i poprawę środowiska”.
- (84) Artykuł 12 ust. 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 950/97 określał, że art. 92-94 Traktatu (obecne 87-89) znajdowały zastosowanie w przypadku powyższej pomocy. Było to równoznaczne z odwołaniem się do zasad konkurencji obowiązujących w tym okresie, tj. praktyk wspólnotowych już powoływanych w decyzji dotyczącej pomocy państwa nr N 136/91, oraz do warunków określonych w Wytycznych Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska.
- (85) Komisja, opierając się na przedstawionych w niniejszej decyzji przepisach obowiązujących w latach 1994-1999, może jedynie stwierdzić, że udział maksymalnej pomocy stosowanej w przypadku badanej pomocy stanowił 35 % poniesionych kosztów (45 % w obszarach mniej uprzywilejowanych), oraz że, w związku z tym, przyznana pomoc, nie była zgodna z wymienionymi przepisami, ponieważ przekraczała powyższe udziały.
- (86) W pkt 4.1.1.2 wytycznych dla rolnictwa obowiązujących od 1 stycznia 2000 r. ustalono, odnośnie do pomocy na inwestycje w gospodarstwach rolnych w 2000 roku, pułap maksymalnego udziału pomocy publicznej w wysokości 40 %, lub 50 % w rejonach mniej uprzywilejowanych. Jednakże w przypadku inwestycji dokonywanych przez młodych rolników w ciągu pięciu lat od rozpoczęcia przez nich działalności, maksymalny udział pomocy zostaje podniesiony do 45 %, lub 55 % w obszarach mniej uprzywilejowanych.
- (87) Pkt 4.1.2.4 wytycznych dla rolnictwa przewiduje, w drodze wyjątku, że w przypadku gdy inwestycje powodują powstanie dodatkowych kosztów związanych w szczególności z ochroną i poprawą środowiska maksymalny udział pomocy 40 % i 50 % określony w pkt 4.1.1.2 tych wytycznych może zostać zwiększony odpowiednio o 20 i 25 punktów procentowych. Zwiększenie to może zostać w związku z tym przyznane dla inwestycji mających na celu zapewnienie przestrzegania ostatnio wprowadzonych minimalnych norm, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1750/1999 z dnia 23 lipca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) ⁽²⁷⁾. Zwiększenie to musi mieścić się ściśle w granicach kwalifikujących się wydatków dodatkowych koniecznych dla realizacji wyznaczonego celu i nie może dotyczyć inwestycji, których wynikiem jest zwiększenie zdolności produkcji.
- (88) Wejście w życie w dniu 23 stycznia 2004 r. rozporządzenia Komisji (WE) nr 1/2004 z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem produktami rolnymi ⁽²⁸⁾ zmieniło stanowisko prawne wobec badanego przypadku. Rozporządzenie to zezwala, pod określonymi warunkami, na udzielanie pomocy małym i średnim przedsiębiorstwom rolnym, wyłączając je z obowiązku zgłoszenia określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu.
- (89) Władze francuskie zaznaczyły, że beneficjentami pomocy na inwestycje przyznawanej w ramach programu PMPOA w latach 1994-2000 były małe i średnie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 2 pkt 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2004.
- (90) Rozporządzenie (WE) nr 1/2004 określa w art. 20 ust. 2, że pomoc indywidualna i systemy pomocy wprowadzone przed datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz pomoc udzielana w ramach tych systemów w przypadku braku zatwierdzenia przez Wspólnotę oraz przy niedotrzymaniu wymogu zgłoszenia określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu, są zgodne ze wspólnym rynkiem w rozumieniu

⁽²⁷⁾ Dz.U. L 214 z 13.8.1999, str. 31. Akapit drugi wymienionego art. 2 przewiduje, że „jeżeli inwestycje są dokonywane w celu dostosowania się do ostatnio przyjętych minimalnych norm w zakresie środowiska [...], można udzielić wsparcia mającego na celu spełnienie tych nowych norm. W tym przypadku można określić termin na dostosowanie się do tych norm minimalnych, jeżeli taki okres okazuje się konieczny dla rozwiązania szczególnych problemów, powstałych dla spełnienia wymienionych norm, oraz jest on zgodny z konkretnymi stosowanymi przepisami.”

⁽²⁸⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.2004, str. 1.

- art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu i podlegają wyłączeniu, jeśli spełniają warunki określone w art. 3 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem wymogów określonych w ust. 1 i ust. 2 lit. b) i c) tego artykułu.
- (91) Artykuł 3 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1/2004 określa, że pomoc udzielona w ramach systemów określonych w ust. 2 jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z obowiązku zgłoszenia, określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu pod warunkiem, że udzielona pomoc bezpośrednio spełnia wszystkie warunki wymienionego rozporządzenia.
- (92) Artykuł 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2004 określa warunki, jakie należy wypełnić w badanym przypadku, to znaczy w przypadku nie zgłoszonego programu pomocy inwestycyjnej na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw.
- (93) Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2004, pomoc na cele inwestycji dla gospodarstw rolnych w zakresie wytwarzania produktów rolnych jest zgodna ze wspólnym rynkiem i wyłączona z wymogu zgłaszania, jeżeli wielkość brutto pomocy nie przekracza 50 % uprawnionych inwestycji na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania oraz 40 % w innych regionach.
- (94) Jednakże, jeżeli inwestycje pociągają za sobą dodatkowe koszty związane z ochroną środowiska i poprawą środowiska naturalnego, maksymalne stawki pomocy 50 % i 40 % mogą zostać zwiększone odpowiednio o 25 i 20 punktów procentowych. To zwiększenie stawki może zostać przyznane dla inwestycji, które przekraczają minimalne, istniejące wymogi Wspólnoty lub dla inwestycji dokonywanych w celu dostosowania się do nowo wprowadzonych norm minimalnych. Zwiększenie stawki pomocy musi być ograniczone do dodatkowych niezbędnych kosztów dopuszczalnych i nie stosuje się w przypadku inwestycji, które powodują wzrost zdolności produkcyjnych.
- (95) W tym przypadku jest oczywiste, że mamy do czynienia z inwestycją mającą na celu ochronę i poprawę środowiska naturalnego, dla których obowiązującą normą środowiskową była, w szczególności, dyrektywa „azotanowa”. Norma ta została przyjęta w 1991 roku i, w związku z tym, nie mogła być uznawana w 2000 roku za normę nową.
- (96) Komisja wypowiedziała się już na ten temat w ramach pomocy państwa nr N 355/2000, zezwalając na kontynuowanie programu PMPOA od roku 2001 aż do roku 2006. Akceptując ponownie przyjęty wówczas sposób rozumowania Komisja podkreśla dzisiaj fakt, że nie może nie brać pod uwagę faktu, że pierwszy francuski program działania mający na celu wprowadzenie w życie dyrektywy „azotanowej” został przyjęty dopiero w roku 1997, i że pierwsze faktyczne zobowiązania do wyników narzucone tamtejszym hodowcom na mocy wymienionego programu miały miejsce po roku 1997. Nawet jeżeli wydaje się jasne, że Francja nie wykazała się starannością w transponowaniu dyrektywy oraz powinna była podjąć niezbędne działania w dużo wcześniejszym terminie ⁽²⁹⁾, pozostaje niezaprzeczalne, że pierwsze zobowiązania znane hodowcom mają o wiele późniejszą datę.
- (97) Ponadto w przeciwieństwie do niektórych innych norm wspólnotowych, dyrektywa „azotanowa” nie zawiera konkretnych zobowiązań, do których podmioty ekonomiczne miały obowiązek dostosować się uprzedniego działania Państwa Członkowskiego. Dyrektywa ta nie określa również ostatecznego terminu dostosowania obiektów.
- (98) Z tego względu Komisja ciągle dalszym ciągu uważa, że w świetle szczególnych okoliczności związanych z dyrektywą „azotanową”, spoczywające na hodowcach zobowiązania mogły być uznawane za nowe normy w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1/2004. Każda inna interpretacja stanowiłaby faktycznie karanie hodowców w związku z brakiem działania Francji na płaszczyźnie prawnej.
- (99) Komisja uważa, że inwestycje dokonane w strefach nie objętych zagrożeniem w rozumieniu dyrektywy „azotanowej”, w których nie występują wymagane przez tą dyrektywę warunki, mogły korzystać z podwyższonych udziałów pomocy w związku z faktem, że stosowane były inne, mniej wymagające normy niż określone w dyrektywie oraz przewidziane prace przewyższały minimalne wymagania w tych regionach.
- (100) W odniesieniu do inwestycji, jakie miały być dokonane w strefach zagrożenia, Komisja, pozostając wierna jej już przedstawionemu rozumowaniu dotyczącemu nowego charakteru norm spoczywających na hodowcach, musi stwierdzić, że podwyższenie udziału pomocy można było w związku z powyższym zastosować w tym przypadku. Udziały te mogły wobec tego być ustalone na 60 % kosztów inwestycji, a nawet 75 % na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania.
- (101) W związku z faktem, że liczby przedstawione przez władze francuskie ukazują, że wielkość pomocy w praktyce nigdy nie przekroczyła 60 % poniesionych kosztów, Komisja uważa, że pomoc przyznana w latach 1994-1999 w ramach programu PMPOA może być dozwolona.
- (102) Komisja uważa, w świetle przedstawionego rozumowania, że zgłoszone działanie jest zgodne z wspólnotowymi zasadami konkurencji oraz, w szczególności, z art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

⁽²⁹⁾ Należy odnotować, że Komisja w związku z postępowaniem w sprawie naruszenia przepisów prawa wspólnotowego wszczętym wobec Francji wniosła do Trybunału Sprawiedliwości sprawę o niewłaściwe stosowanie przez to Państwo dyrektywy „azotanowej”. Trybunał skazał następnie Francję za niewłaściwie przeprowadzone określenie wód dotkniętych zanieczyszczeniami, i w konsekwencji wyznaczenie dotkniętych nimi obszarów (Wyrok Trybunału z 27 czerwca 2002 r., sprawa C-258/00, Komisja przeciwko Francji, Zb. Orz.. str. I-05959).

V. **WNIOSKI**

(103) Działanie polegające na przyznaniu pomocy inwestycyjnej na rzecz rolników w ramach Programu Kontroli Zanieczyszczeń Pochodzenia Rolniczego (PMPOA) w latach 1994-2000 może korzystać z odstępstwa przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

System pomocy państwa wprowadzony przez Francję w celu finansowania inwestycji dokonywanych przez rolników w ramach Programu Kontroli Zanieczyszczeń Rolnych (PMPOA)

w latach 1994-2000 jest zgodny ze wspólnym rynkiem, na mocy art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

Artykuł 2

Adresatem niniejszej decyzji jest Republika Francuska.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 lutego 2004.

W imieniu Komisji

Franz FISCHLER

Członek Komisji